

DCK-19080002040301 Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) Examination

July - 2022

Advanced Cost & Management Accounting

Group - 1 - ACC

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

- (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 ઉત્પાદન કરતા એક એકમે નીચે મુજબની માહિતી સપ્ટેમ્બર, 2021 માટેની આપેલ છે : 20

વિગત	અંદાજિત (રૂ.) (10,000 એકમો)	ખરેખર (રૂ.) (12,500 એકમો)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	8,00,000	10,20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	5,00,000	6,50,000
રીપેરીંગ અને મરામત ખર્ચ (રૂ. 2,00,000 સ્થિર)	4,00,000	4,40,000
સુપરવિઝન (સ્થિર)	2,00,000	2,20,000
ઉપયોગમાં લીધેલ સ્ટોર (ચલિત)	1,50,000	1,90,000
ફેક્ટરીનું ભાડું (સ્થિર)	1,00,000	1,00,000
ઘસારો (સ્થિર)	2,00,000	2,00,000
છૂટા ઓજારો (ચલિત)	50,000	60,000
પાવર અને બળતણ (ચલિત)	3,00,000	3,60,000
વહીવટી ખર્ચ (સ્થિર)	5,00,000	5,30,000

આ વિભાગમાં 50 યંત્રો છે. સપ્ટેમ્બર, 2021 દરમિયાન અંદાજિત અને ખરેખર ઉત્પાદન અનુક્રમે 10,000 એકમ તથા 12,500 એકમોનું આપેલ છે. જો આ વિભાગ બંધ કરવામાં આવે, અને આ યંત્રનું ઉત્પાદન બજારમાંથી મેળવવામાં આવે તો એકમદીઠ રૂ. 300 લેખે બજારમાંથી મેળવી શકાશે.

નીચે મુજબની ગણતરી અથવા પત્રકો તૈયાર કરો :

- (1) પડતર આધારીત
 - (2) નફા વિભાગ મુજબ
 - (3) જવાબદારી આધારીત
- પેઢીનું સીમાંત બિંદુ (BEP) એકમમાં જણાવો.

અથવા

1 નીચેના પત્રકમાંથી ખુટતી માહિતી શોધો :

20

વિગત	વિભાગ A	વિભાગ B	વિભાગ C
વેચાણ	1,80,000	2,25,000	3,00,000
કાર્યકારી આવક	?	75,000	?
કાર્યકારી મિલકત (મૂડી રોકાણ)	90,000	?	1,50,000
રોકાણ પર વળતર (ROI)	15%	10%	20%
ઓછામાં ઓછો જરૂરી વળતર દર	10%	?	?
શેષ આવક (RI)	?	15,000	-

2 શ્રીજી લિમિટેડ ઓક્ટોબર, 2021ના મહિના અંગેની પ્રક્રિયા બ અંગે નીચે મુજબની માહિતી રજૂ કરે છે :

20

- (1) અર્ધ તૈયાર માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક નથી.
 - (2) પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ એકમો 10,000, એકમદીઠ રૂ. 6.
 - (3) ઓક્ટોબર માસ દરમિયાન પ્રક્રિયાનો ખર્ચ :
માલસામાન રૂ. 29,300
મજૂરી રૂ. 42,296
શિરોપરી ખર્ચ..... રૂ. 84,000
 - (4) સામાન્ય બગાડ : દાખલ કરેલ એકમોના 1%.
 - (5) પ્રક્રિયાને અંતે અધૂરા એકમો 350, જેની પૂર્ણતાની કક્ષા :
માલસામાન 100%
મજૂરી 50%
શિરોપરી ખર્ચ..... 50%
 - (6) પ્રક્રિયાના અંતે તૈયારમાલના ઉત્પાદનના એકમો : 9,500
 - (7) અસામાન્ય બગાડની પૂર્ણતાની કક્ષા :
માલસામાન 100%
મજૂરી 80%
શિરોપરી ખર્ચ..... 80%
 - (8) સામાન્ય બગાડ એકમદીઠ રૂ. 2ના ભાવે વેચવામાં આવે છે.
 - (9) અસામાન્ય બગાડના એકમો એકમદીઠ રૂ. 2.50ના ભાવે વેચવામાં આવે છે.
- ઉપરની માહિતી પરથી
- (1) પૂર્ણ એકમો દર્શાવતું પત્રક
 - (2) એકમદીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક
 - (3) મૂલ્યાંકન પત્રક
 - (4) પ્રક્રિયા 'બ'નું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

- 2 પ્રક્રિયા-1ની માહિતી નીચે મુજબ છે : 20
- (1) અર્ધ તૈયારમાલનો શરૂઆતનો સ્ટોક : 800 એકમો, કુલ પડતર રૂ. 4,000.
 - (2) શરૂઆતના સ્ટોકની પૂર્ણતાની કક્ષા :
 - માલસામાન 100%
 - મજૂરી 60%
 - શિરોપરી ખર્ચ..... 60%
 - (3) 9,200 એકમો પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ છે. કુલ પડતર રૂ. 36,800.
 - (4) પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. 16,740.
 - (5) શિરોપરી ખર્ચ રૂ. 8,370
 - (6) ભંગારના એકમો : 1,200, પૂર્ણતાની કક્ષા :
 - માલસામાન 100%
 - મજૂરી 80%
 - શિરોપરી ખર્ચ..... 80%
 - (7) પ્રક્રિયાને અંતે અધૂરા એકમો : 900 એકમો, પૂર્ણતાની કક્ષા :
 - માલસામાન 100%
 - મજૂરી 70%
 - શિરોપરી ખર્ચ..... 70%
 - (8) પ્રક્રિયાને અંતે તૈયાર થયેલ એકમો કે જે બીજી પ્રક્રિયામાં મોકલેલ કુલ 7,900 એકમો.
 - (9) સામાન્ય બગાડ : દાખલ કરેલ કુલ એકમો (શરૂનો સ્ટોક + દાખલ કરેલ એકમો)ના 8%
 - (10) ભંગાર કિંમત : એકમદીઠ રૂ. 4.
- તમામ ગણતરી સાથે પ્રક્રિયા 1નું ખાતું તૈયાર કરો.

- 3 ઝીલ લિમિટેડ હાલ 80% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ઉત્પાદન કરે છે. હાલનું 15
ઉત્પાદન રૂ. 3,50,000માં વેચાણ કરે છે તથા વેચાણ પર 20% નફો મેળવે છે.
ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	80% ઉત્પાદન ક્ષમતા 20,000 એકમો	90% ઉત્પાદન ક્ષમતા 22,500 એકમો	100% ઉત્પાદન ક્ષમતા 25,000 એકમો
ચલિત ખર્ચ	રૂ. 60,000	રૂ. 67,500	રૂ. 75,000
અર્ધ ચલિત ખર્ચ	રૂ. 25,000	રૂ. 27,500	રૂ. 30,000
સ્થિર ખર્ચ	રૂ. 60,000	રૂ. 60,000	રૂ. 60,000

વર્તમાન ઉત્પાદનના 20% જેટલો એક વધારાનો ઓર્ડર કંપનીને મળે છે.
જેના માટે પેકિંગ ખર્ચ રૂ. 1,000 થશે.
વેચાણ કિંમતના 10% નફો મળે તે પ્રકારે વધારાના ઓર્ડરની વેચાણ કિંમત નક્કી કરો.

અથવા

- 3 ભવ્ય લિ.નું તા. 31-3-2021ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપાર ખાતું અને નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : 15
વર્ષ દરમિયાન 2,400 એકમોનું ઉત્પાદન થયેલ છે :

ઉ

જ

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
માલસામાન	48,000	વેચાણ	2,40,000
મજૂરી	72,000		
ઉત્પાદન ખર્ચ	30,000		
કાચો નફો	90,000		
	2,40,000		2,40,000
ઓફિસ સ્ટાફનો પગાર	36,000	કાચો નફો	90,000
ભાડું અને વેરા	6,000		
વેચાણ ખર્ચ	12,000		
સામાન્ય ખર્ચ	18,000		
ચોખ્ખો નફો	18,000		
	90,000		90,000

વર્ષ 2021-22 માટે નીચે મુજબના અંદાજ બાંધવામાં આવ્યા હતા :

- (1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 3,000 મશીનનું થશે.
- (2) માલસામાન ભાવમાં 25% વધારો થશે.
- (3) મજૂરીના દરમાં 12.5%નો વધારો થશે.
- (4) ઉત્પાદન ખર્ચ માલ અને મજૂરીના સંયુક્ત પ્રમાણમાં વધશે.
- (5) એકમદીઠ વેચાણ ખર્ચમાં ફેરફાર થશે નહિ.
- (6) અન્ય ખર્ચ ઉત્પાદન વધારો થવા છતાં તેનું તે જ રહેશે.

વેચાણ કિંમત પર 10% નફો મળે તે રીતે મશીનનો બજાર ભાવ શો રાખવો તે દર્શાવતું અંદાજ પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

- 4 પડતર સંચાલનનો અર્થ, હેતુઓ તથા ચાર આધારસ્તંભો જણાવો. 15

અથવા

- 4 (A) તફાવત જણાવો : 8
પડતર ઓડિટ અને સંચાલકીય ઓડિટ
- (B) તફાવત જણાવો : 7
ઉત્પાદકતા અને નફાકારકતા.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Attempt all questions.
- (2) Right hand side figures show marks of questions.

- 1 A production unit has furnished the following data for **20**
September, 2021 :

<i>Particulars</i>	<i>Budget Rs.</i> <i>(For 10,000</i> <i>units)</i>	<i>Actual Rs.</i> <i>(For 12,500</i> <i>units)</i>
Direct material	8,00,000	10,20,000
Direct wages	5,00,000	6,50,000
Repairs and maintenance (Rs. 2,00,000 fixed)	4,00,000	4,40,000
Supervision (Fixed)	2,00,000	2,20,000
Consumable store (variable)	1,50,000	1,90,000
Factory rent (fixed)	1,00,000	1,00,000
Depreciation (fixed)	2,00,000	2,00,000
Tools (variable)	50,000	60,000
Power and fuel (variable)	3,00,000	3,60,000
Administration (fixed)	5,00,000	5,30,000

The department has 50 machines. During September, 2021 budgeted and actual production of the department are 10,000 units and 12,500 units respectively. If the department is closed and the machine production services will be received from the market, the cost will be Rs. 300 per unit.

Calculate OR prepare statements as follows :

- (1) Cost centred
- (2) Profit centred
- (3) Responsibility centred.

Find out Break Even Point (BEP) in units of the firm.

OR

1 Find out missing data in the following table :

20

<i>Particulars</i>	<i>Department A</i>	<i>Department B</i>	<i>Department C</i>
Sales	1,80,000	2,25,000	3,00,000
Operating income	?	75,000	?
Operating assets (investment)	90,000	?	1,50,000
Return on Investments	15%	10%	20%
Minimum required ROR	10%	?	?
Residual Income (RI)	?	15,000	-

2 Following information is received for Process B from Shreeji Ltd. for October, 2021 :

20

- (1) Opening stock of semifinished goods - NIL.
- (2) Units introduced to process B : 10,000 units at Rs. 6 per unit.
- (3) Expenses for the process in the month of October :
 - Direct materialRs. 29,300
 - LabourRs. 42,296
 - OverheadRs. 84,000
- (4) Normal wastage : 1% of units introduced.
- (5) Incomplete units at the end of process : 350 units
 - Degree of completion :
 - Direct material 100%
 - Labour 50%
 - Overhead 50%
- (6) Production of finished goods at the end of process : 9,500 units.
- (7) Degree of completion of abnormal waste :
 - Material 100%
 - Labour 80%
 - Overhead 80%
- (8) Normal wastage is sold at Rs. 2 per unit.
- (9) Abnormal wastage is sold at Rs. 2.50 per unit.

From the above information prepare :

- (1) Statement showing equivalent units
- (2) Statement showing cost per unit
- (3) Valuation statement
- (4) Process B Account.

OR

- 2** Following information is related with process 1 : **20**
- (1) Opening stock of semifinished goods :
800 units, Total cost Rs. 4,000.
 - (2) Degree of completion of opening stock :
Material 100%
Labour 60%
Overhead 60%
 - (3) 9,200 units were introduced in process at total cost Rs. 36,800.
 - (4) Direct wages paid Rs. 16,740.
 - (5) Overhead expenses Rs. 8,370
 - (6) Scrapped units 1,200, Degree of completion is :
Material 100%
Labour 80%
Overhead 80%
 - (7) Incomplete units at the end of process : 900 unit.
Degree of completion :
Material 100%
Labour 70%
Overhead 70%
 - (8) Production of finished goods at the end of process transferred to next process is 7,900 total units.
 - (9) Normal wastage is 8% of total units introduced (Opening stock + Units introduced)
 - (10) Scrape value per unit is Rs. 4.
- Prepare Process A/c 1 with all necessary calculations.

- 3** Zeal Ltd. is presently operating plant at 80% capacity. **15**
Company supply the product for Rs. 3,50,000 and earn profit 20% on sales. The cost estimation is as under :

<i>Particulars</i>	<i>80% Capacity 20,000 units</i>	<i>90% Capacity 22,500 units</i>	<i>100% Capacity 25,000 units</i>
Variable cost	Rs. 60,000	Rs. 67,500	Rs. 75,000
Semivariable cost	Rs. 25,000	Rs. 27,500	Rs. 30,000
Fixed cost	Rs. 60,000	Rs. 60,000	Rs. 60,000

Company received an additional order for the product equal to 20% of its present production. Additional packing charge will be Rs. 1,000.

Determine the price of additional order to get 10% profit on sales price.

OR

- 3 Following is Trading and Profit and Loss A/c of Bhavya Ltd. for the year ended 31-3-2021 : 15
Production during the year is 2400 units :

Dr.

Cr.

<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>	<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>
Raw material	48,000	Sales	2,40,000
Wages	72,000		
Production expenses	30,000		
Gross profit	90,000		
	2,40,000		2,40,000
Salary of office staff	36,000	Gross profit	90,000
Rent and taxes	6,000		
Sales expenses	12,000		
General expenses	18,000		
Net Profit	18,000		
	90,000		90,000

Following estimate is prepared for the year 2021-22 :

- (1) Production and sales of 3,000 machines will be expected.
- (2) Price of raw material will increase by 25%.
- (3) Wage rate will increase by 12.5%.
- (4) Production expenses will increase in the combination of raw material and wages.
- (5) Per unit sales expenses will remain same.
- (6) Other expenses will remain same.

Prepare estimated cost sheet to show profit of 10% on sales.

- 4 Explain meaning, objectives and four pillars of cost management. 15

OR

- 4 (A) Explain difference between Cost audit and Management audit. 8
- (B) Explain difference between Productivity and Profitability. 7